

Running head: Zinloos Geweld: Praatjes Vullen de (Cognitieve) Gaatjes

Zinloos Geweld:

Praatjes Vullen de (Cognitieve) Gaatjes

Senseless Violence:

Small Talk Fills the (Cognitive) Gap

J.P.M. Hagedaars

Scriptie WO Master arbeids- en organisatiepsychologie

29 April 2009

Faculteit Psychologie

Afstudeerrichting: Arbeids- en Organisationspsychologie

Open Universiteit Nederland

Eerste begeleider: Dr. Hein F.M. Lodewijkx

Tweede begeleider: Dr. Jef Syroit

Aantal woorden: 14.671

Naam: Hans Hagedaars

Studentnummer: 838675657

ABSTRACT

Using the Sacred Value Protection Model (SVPM) as a framework to the issue of senseless violence, two experiments examined rivaling hypotheses derived from Terror Management Theory (TMT) and Uncertainty Management Theory (UM). In Study 1 a 2 (Salience: mortality salience vs. uncertainty salience) x 2 (Violence: senseless vs. sensible) experiment was conducted to examine effects on participants' senselessness perceptions, and two SVPM reactions: moral outrage and cleansing reactions. Findings revealed no evidence for either TMT- or UM-processes. However, these null results can be accounted for by the fact that participants in all conditions in Study 1 were confronted with a victim of violence that found his death. To assess the influence of this confounding variable Study 2 used the same 2 x 2 design as in Study 1. This time, however, participants' in all conditions were exposed to a victim who did not found his death. Study 2 offered more evidence for TMT- than for UM-predictions only on senselessness perceptions and moral cleansing reactions. The findings are not conclusive, only suggestive.

Word count: 172

Keywords: senseless violence, terror management theory, uncertainty management theory, confounding variable.

Samenvatting

In dit onderzoek willen we proberen om inzicht te krijgen hoe mensen omgaan met de chaotische wereld waarin wij leven, en wel met name bij een confrontatie met zinloos geweld. We willen hier aantonen dat de wereldbeelden die wij creëren (zoals een rechtvaardige wereld met voor ons heilige waarden) onze angsten reguleren en ons dagelijks beschermen tegen de harde werkelijkheid. Op die manier kunnen we met een gerust hart gaan slapen. Maar wat gebeurt er als we worden geconfronteerd met zaken waartegen onze bescherming niet bestand is. Wat gebeurt er bijvoorbeeld bij de confrontatie met zinloos geweld? We stellen dat drie theorieën, de Just World theorie, Sacred Value Protection Model en de Terror Management theorie, samen de basis vormen voor wat wij subjectief beoordelen als een eerlijke en rechtvaardige wereld waarin onze heilige waarden werkelijkheid, bekrachtigd en zelfs tegen beter weten in, hersteld kunnen worden. De Uncertainty Management theorie mengt zich ook in het debat door te stellen dat het eerder de onzekerheid is die mensen angst inboezemt dan het onder ogen zien van hun eigen dood, zoals de TMT voorstelt. In experiment 1 hebben we een 2 x 2 experiment ontworpen waarin twee onafhankelijke variabelen worden gemanipuleerd: (1) de mate van zinloosheid van het geweld (zinvol vs. zinloos) en (2) de saillantie van het incident (onzekerheid saillantie vs. mortaliteit saillantie). Op deze wijze hopen we te ontdekken wat de effecten op zinloosheid-, morele woede- en zuiveringsreacties van de respondenten zijn. We vinden geen bewijs voor TMT of UM processen. De oorzaak zoeken we in het feit dat het slachtoffer sterft. Om de invloed van deze verstorende variabele te onderzoeken gebruiken we in experiment 2 hetzelfde design als in experiment 1 met als verschil dat in experiment 2 het slachtoffer niet sterft. In dit tweede experiment vinden we meer bewijs voor TMT- dan voor UM- processen op zinloosheids- en morele zuiveringsreacties. Ondersteuning voor de veronderstelde TMT-processen is echter niet sterk.

Trefwoorden: Zinloos geweld, wereldbeelden, Just World theorie, Sacred Value Protection Model, Terror Management theorie, Uncertainty Management theorie.